

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN ART.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče štev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čelu v Ljubljani 11.953. — Štev. telefona 552. Naročnina za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—. Plača in toži se v Ljubljani.

LETO V.

LJUBLJANA, dne 8. aprila 1922.

ŠTEV. 42.

List stane od 1. marca 1922:

celoletno Din. 75.—, t. j. (K 300.—);
polletno Din. 37.50, t. j. (K 150.—);
četrtletno Din. 18.75, t. j. (K 75.—);
mesečno Din. 6.25, t. j. (K 25.—).

K otvoritvi genovske konference.

V ponedeljek, dne 10. t. m. se otvorila mednarodna konferenca v Genovi. Lloyd George, Briand in Bonomi so sklenili v Cannesu, da se skliče mednarodna konferenca, na katero naj bi se najprej povabili tudi zastopniki Rusije. Zastopniki veseli so določili to konferenco, da bi rešili evropsko gospodarsko vprašanje, da bi rešili skrajno napeto gospodarsko in politično atmosfero, ki se je po vojni razširila po celim svetu. Vele-sile, ki obenem predstavljajo tudi veliko svetovno industrijo in trgovino, bi želele ustvariti v Evropi razmere, ki bi omogočile vzpostavitev veleindustrije in trgovine, da bi našle pravo pot, ki vodi iz tega labirinta k ozdravljenju evropske gospodarske krize in v tem leži ves program konference, to je smoter tega sestanka. Naravno, da si je vsaka država sestavila svoj več ali manj obširen program, kojega bo zastopala pri konferenci, da imajo vsi zastopniki določene direktive, po katerih se bodo morali ravnati njih predlogi, toda v splošnem je vzpostavitev normalnih odnošajev med vsemi državami, obnovitev medsebojnih trgovinskih stikov, medsebojnega prometa glavni cilj konference. To so vsaj na zunaj povdarjali državniki vseh velesil, ter je to vnovič potrdil tudi Lloyd George v svojem ponedeljkovem govoru parlamentu, kjer je povdarjal, da so vprašanja, s katerimi se bo bavila konferenca v Genovi, čisto gospodarskega značaja. Države Evrope so obubožale kakor še nikdar izza tridesetletne vojne. Genovska konferenca bi se naj torej, po mnenju sklicateljev, bavila izključno s vprašanji, ki merijo na to, kako bi se moglo vzpostaviti gospodarstvo, obnoviti normalne odnošaje med poedinimi državami. Sporna vprašanja, ki so obstojala v tem oziru med Londonom in Parizom, so se po dolgem pregovarjanju rešila pri sestanku, ki se je vršil med Lloyd Georgem in Poincare-jem koncem februarja v Boulogne, kjer se je kljub številnim sporom povsem ne-pričakovano vendar sklenil dogovor, ki je postavil angleško in francosko vlado glede genovskega programa na skupni temelj. Na temelju tega dogovora je upati, da bo mogoče priti do splošnega evropskega dogovora glede ekonomskih in finančnih vprašanj.

Tudi zastopniki male antante so se sestali dne 13. marca t. l. v Beogradu z namenom, da določijo skupni gospodarski program za genovsko konferenco. Razpravljalo in sklepalo se je soglasno s sugestijami, ki jih je podal vrhovni svet v Cannesu. Tudi tukaj se je povdarjalo, da se bo bavila genovska konferenca s čisto gospodarskimi vprašanji.

Ker je tedaj namen veseli, da pripomorejo malim državam do normalnih gospodarskih razmer, da oživijo njih promet ter ojačijo oslabe-

valuto, bo položaj Jugoslavije na tej konferenci izvanredno ugoden, kajti od nas bi se potemtakem ne smelo zahtevati ničesar, nobenih žrtv, nasprotno bi se nam moralo nuditi velike podpore, bodisi v obliki kredita, investicij ali v drugih oblikah, ki se rednim potom ne dajo doseči. Ako smemo zaupati besedam velikih državnikov (ne mislim tukaj italijanskih, ki ne izpolnjujejo niti pismenih dogovorov), bo tedaj odvisno samo od spretnosti naših zastopnikov, da se dosežejo pri konferenci za nas uspešni rezultati. V prvi vrsti je naloga naših zastopnikov, da skrbijo, da se vprašanje uvoza in izvoza ugodno reši, da imajo pred očmi, da nima naša država ob celem obrežju niti ene luke, ki bi bila primerna za uspešen razvoj naše izvozne in uvozne trgovine. V tem oziru je neobhodno potrebno, da se reši vprašanje Reke. Genovska konferenca je najugodnejša prilika za likvidacijo tega vprašanja in naši zastopniki bi zakrivali neodpušljivo hibo, ako se ne bi tega vprašanja vsaj dotaknili. Pri rešitvi finančnih vprašanj, pri sklepih o denarnih podporah, naj mislijo na naše železnice, koje bo treba deloma restavrirati, deloma pa, tam, kjer jih še ni, graditi na novo.

Urajava valutne mizerije, ki je skupna vsem evropskim državam, bo gotovo predmet najintenzivnejših razprav na konferenci; naj naši delegati posvetijo temu vprašanju največjo pozornost, brez zdrave valute ni mogoče dobro gospodarstvo, dokler ne stabiliziramo našo valuto, je zaman vsaka, še tako smotrna gospodarska politika.

Mogoče pa pričakujemo od genovske konference preveč, vsaj smo po premirju doživeli že marsikatero konferenco, marsikatero sestanko, ki so bili sklicani z najboljšimi nameni, z najidealnejšimi načrti, a rezultati so bili le prazne ničle, vsi dobri sklepi so ostali samo na papirju. Iz teh vzrokov se je tudi vsako zanimanje za te vrste diplomatskih sestankov popolnoma izgubilo in v zadnjem času so ljudje v splošnem le za silo sledili poročilom, ki so prihajala o takih sestankih. Temu nasprotno smo imeli priliko opazovati, da je bil interes za genovsko konferenco v vseh slojih prebivalstva izvanredno velik. Ljudje vidijo v dejstvu, da je bila povabljena v Genovo tudi Rusija, mogoče najboljše garancijo za dober uspeh, vsaj bodo po tolikem času in po tako usodopolnih dogodkih v Genovi prvič sedeli pri skupni mizi evropskih diplomatov tudi zastopniki onega ogromnega kompleksa, brez sodelovanja katerega ni misliti na vzpostavitev normalnih gospodarskih razmer v Evropi. Ogromni evropski gospodarski organizem, čegar sestavni del je bila Rusija, ne bo mogel tako dolgo redno funkcionirati, dokler se mu zopet ne priključi Rusija. Medsebojna izmenjava dobrin ne bo mogla doseči ravnotežja brez sodelovanja velike Rusije, ki nudi potrebno tržišče za izdelke zapadnih industrijskih držav, a stavi kot kompenzacijo zato na razpolago svetovnim industrijam svoje ogromne zaklade surovin. Prvič bo toraj po dolgi pavzi prisostvovala Rusija mednarodnim pregovorom in ako ne bo imela genovska konferenca nobenih drugih rezultatov, bo že to

nekaj, bo že to velik korak naprej, proti ozdravljenju gospodarskega položaja, za vzpostavitev rednih, normalnih gospodarskih razmer.

Označba cen v prodajalnah.

Policijski organi so se s posebno vneto vrgli na preganjanje trgovcev radi neoznačbe cen. Zakon o pobirjanju draginje določa v čl. 6 dobesedno: Vsakdo, ki prodaja življenske potrebščine, mora sumarno ali podrobno označiti cene posameznih predmetov tako, da jih vsakdo lahko razločno vidi. — Iz tega je razvidno, da popolnoma zadostuje sumaren cenik blaga, ako je razobešen na vidnem, kupovalcu dostopnem mestu v prodajalni. Namen cenikov, odnosno označbe cen je, da je nakupovalcu dana možnost orijentirati se o cenah, da je varovan proti nereelnim pretiravanjem in da obenem kontrolira gibanje cen.

Dobro; pripuščamo označbo cen, ker pravemu trgovcu ni in ne sme biti na tem, da bi izkoriščal nejasnost položaja, neorijentiranost konzumenta in bi tako izkoriščanje bilo obsodbe in kazni vredno. To in edino to je bil očividni namen zakonodajca.

Medtem pa vidimo, kako se v praksi postopa. V prvih dveh dneh pregleda prodajalen je bilo naznanjenih nad dvesto strank sodiščem v Ljubljani in v Mariboru, da so se pregrešile proti tej določbi in da naj se kaznujejo v zmyslu določb z zaporom do treh mesecev in v denarju do 10.000 dinarjev.

Naznanjene so bile modne trgovine, ker slučajno ena svilena bluza neke v predalu ni bila označena z ceno, naznanjena trgovka s čevlji, ker en lakasti čevlji ni imel v škatuli napisane cene, naznanjena trgovina z usnjem, ker en par lesenih kopit ni imelo napisane cene, naznanjena cela vrsta branjevk, ker ni bila vsaka pomaranča zaznamovana s ceno.

Kakor vidimo iz navedenih slučajev, se je šlo povsod za življenske interese ogroženih konzumentov, ker so predmeti, ki so dali povod k preganjanju, nujne življenske potrebščine. Očividno je, da je bil vsled neoznačbe teh predmetov ogrožen obstoj in življenje našega prebivalstva in zato je po mnenju policije potreba žigosanja in eksemplarčne kazni.

Obtoženci so bili klicani na sodnijo. Pojasnjevali so, da so to luksuzni predmeti, odnosno, da niso nujne življenske potrebščine. Zaman. Sodnik je izjavil, da po tem zakonu ne obstoja noben luksuz, sodil in obsodil obtožence na zapor in občutne denarne kazni.

Zgodil se je slučaj, da je trgovcu v Mariboru pogorela trgovina. Po ugašenem požaru je dal trgovino na novo urediti in ko je začel donášati blago, da ga razporedi po predalih, pride komisija in ugotovi, da čevlji še niso označeni s cenami. Samoumevno je bila to brezvestna špekulacija, ki se jo je moralo brez usmiljenja naznaniti.

Sodnije so dobile ukaz reševati predvsem protidraginjske zadeve. Treba je pokazati konzumentu, da

ga vlada štiti in da je pripravljena z vso doslednostjo in neumorno energijo zatreti v kali draginjo. Treba je železničarju, ki gladen in razcapan spremlja transporte mesa v Italijo, pokazati, da bo sedaj ko bodo vse pomaranče, kopita in svilene bluže ter lakasti čevlji označeni s cenami, nastopil drug čas, remedura, da bo vse zopet po ceni, samo da se malo privije te brezobzirne oderuhe in izkoriščevalce.

Človek mora biti zelo naiven in omejen, da more misliti, da bo s takim postopanjem prevaril javnost, odvrnil njen gnjev in ogorčenost od pravega predmeta ter naščuval stanovne družega proti drugemu in povzročil pravcato meščansko vojno. Konzumenti so si svojo sodbo o vladnem receptu preganjanja draginje že davno naredili in ga opetovano javno povedali. Vidijo jasno celo prozorno igro nasprotujočih si interesov, formulirali so se v konkretnih, lahko izvedljivih predlogih, vendar nikdo od merodajnih jih noče slišati, še manj pa vpoštevati.

Konkretni primeri, ki so se dogodili v zadnjem tednu in ki jih navajamo, ilustrirajo dovolj h kakšnim absurdnim rezultatom vodi praksa zakona, ki je v svoji obliki tako nejasen in nedovršen, kakor je protidraginjski zakon. Za vso to groteskno prakso delamo odgovorno ministrstvo za socialno politiko, ki je bilo takoj januarja od naših strokovnih organizacij opozorjeno na potrebo obširnega in jasnega pravilnika za izvrševanje zakonitih določb. Do danes se temu ni ugodilo, kar dokazuje, da ministrstvo to prakso odobruje. Čudimo se le, ko vendar trgovci baje zaslužijo igraje tolike milijone, ki jih ministrski svet za svoje brezprogramatično razsipanje kreditov tako nujno potrebuje, zakaj sedaj še ni nobeden od onih genijalnih uradnikov v ministrstvu za socialno politiko prišel vendar na famozno idejo, da bi trgovino podražil. Sedaj, ko je monopolna uprava podala tak briljanten dokaz sposobnosti, bi bilo pač dobro, da ji trgovsko ministrstvo dá obrtni list za trgovino z mešanim blagom. Potem bo imel konzument vsaj v Uradnem listu označene cene, kakor na primer za sol, če tudi blaga po več mesecev ne bo mogel dobiti.

Bolniško zavarovanje trg. nameščencev.

Pokrajinska uprava v Ljubljani je 16. januarja 1922 odobrila novo preurejena pravila Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani.

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani deluje že od leta 1835. Do lanskega leta je sprejemalo društvo kot redne člane samo moške trgovske nameščence, praktikante in učence, ki so bili pri vstopu v društvo popolnoma zdravi in še ne nad 40 let stari. Glasom novih pravil pa more postati redni član društva vsak trgovski nameščenec moškega in ženskega spola, praktikant, učenec in učenka, ki se prištevava v smislu trgovskega zakonika k trgovskemu pomožnemu osebju in to brez razlike starosti in zdravstvenega stanja. Obenem je društvo uvedlo tudi družin-

sko zavarovanje, tako da so z člani zavarovanci zavarovani zoper bolezen tudi njihovi družinski člani, ki žive z zavarovancem v istem gospodinjstvu in so brez zaslužka.

Člani dobe, ako obole brezplačno zdravniško pomoč in zdravlila in v slučaju, da si vsled bolezni ne morejo skrbeti za zaslužek bolezni 12 D. dnevno. V slučaju, da mora član glasom zdravniške odredbe v bolnico, se zdravi isti v javni bolnici drugega razreda. Učenci, praktiki in učenke pa v tretjem razredu. Društvo izplačuje ob smrti rednega člana, praktika, učenca ali učenke, kakor tudi družinskega člana pogrebno. Družinski člani imajo v slučaju bolezni brezplačno zdravniško pomoč, zdravlila in v slučaju poroda, porodnino in porodniško podporo. Društveni člani pa nimajo pravice do oskrbe v bolnici na račun društvene blagajne.

Članarina znaša za vsakega rednega člana mesečno D 24.—, od tega plača delodajalec D 8.— in delojemalec D 16.—. Za praktika, učenca in učenke je pa določen mesečni zavarovalni prispevek D 3.—. Ta znesek mora plačevati delodajalec iz svojih sredstev.

Vsak član, ki je star že nad 28 let plača pri sprejemu v podporni sklad za vsako leto po 28. letu D 10.—.

Pravico do podpore iz podporne zaklada imajo oni redni člani, ki so v resnici revni in si vsled starosti ali telesnih hib ne morejo skrbeti za zaslužek. To so v glavnem bistvene premembe društvenih pravil.

Pirpominjamo pa, da oni nameščenci, ki so sedaj zavarovani pri okrajnih bolniških blagajnah, morejo pristopiti k naši bolniški bolniški blagajni (gl. § 7 pravil okr. boln. bl.) samo ob sklepu koledarskega polletja t. j. sedaj 30. junija 1922. Izstop iz okrajne bolniške blagajne mora naznaniti nameščenec sam (ne gospodar), in sicer se mora odpovedati pismeno en mesec pred 30. junijem. Radi tega naj vsak nameščenec, ki je sedaj zavarovan pri okrajni bolniški blagajni javi meseca maja t. l. (pismeno) okr. boln. blag., da s 30. junijem 1922 izstopi kot član iz okr. boln. blag. in pristopi k naši blagajni.

Vsled tega apeliramo na gg. trgovce, denarne zavode, trgovska in industrijska podjetja, da širijo zanimanje za svojo stanovsko bolniško blagajno in delajo na to, da bo vsak trgovski nameščenec moški ali ženska, vajenec ali vajenka zavarovan zoper bolezen pri svoji stanovski bolniški blagajni, ki nudi svojim članom v slučaju bolezni najmanj vse iste ugodnosti, ki jih predpisuje zakon za zavarovanje delavcev proti bolezni in nezgodam.

Gg. trgovce, zavode in podjetja prosimo, da nam že sedaj sporoče, koliko nameščenecv pristopi s 1. julijem k naši bolniški blagajni, da jim moremo poslati pristopne izjave v izpolnitev. Pravila na željo radi pošljemo. Za event. natančnejša pojasnila se je obrniti na Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani, Gradišče 17, I. nadstropje.

Dva predloga za izenačenje davč. zak.

V Zagrebu sta izšli pred kratkim časom dve brošuri, ki sta ravno v današnjih časih silne važnosti. Obe knjižici obdelujeta namreč vprašanje izenačenja davčnih zakonov. Prvo je spisal znani načelnik v finančnem ministristvu v Beogradu, Dušan P. Letica. Naslov se glasi: »Uoče naše poreske reforme«. Druga knjižica ima naslov »Pogled na reformu neposrednih poreza«. Spisal jo je finančni nadsvetnik G. Vučković.

Posebne važnosti je zlasti prva razprava, ker vsebuje prvič pregled davčnih bremen, katera nosijo v konkretnih slučajih posamezne pokrajine. Radi tega se pečamo pred vsem s to knjižico.

Takoj v uvodu razprave povdarja pisatelj, da se je potreba »poreske reforme u našoj kraljevini zaostrila do kulminacije«. Ob enem izraža že-

ljo, da naj ne bo davčna reforma »izvoz stalnog i opravdanog nezadovoljstva, nego izraz pravilno shvačene jednakosti i socialne pravde«. Z izenačenjem davčnih zakonov se bode bavila ustavotvorna skupščina v najkrajšem času.

Nato se bavi pisatelj z nedostatkami, ki so lastni raznim sedaj veljavnim davčnim zistemom, katerih nimamo v naši državi nič manj kot pet.

V Srbiji in Črni gori temelji davčna zakonodaja na načelu obdačbe donosa posameznih dohodnih virov, kot so zemljišča, poslopja, podjetja, glavica itd.) in na načelu davčne obremenitve po davčni moči zavezance.

Slednje načelo pa ni dosledno izvedeno. Ako vpoštevamo, da gre tu za donosnostno obdačbo, kjer davčna moč zavezance v obče sploh ne pride bistveno v poštev, se temu ne moremo čuditi. V tem tiči tudi poglavitna hiba davčnega sistema v Srbiji in Črni gori in deloma tudi v Bosni in Hercegovini. Dohodnine ta sistem ne pozna. Pač pa pozna dohodnino zistem, ki se vporablja v Sloveniji, Dalmaciji, deloma tudi na Hrvaškem in Vojvodini.

Položaj je torej tak, da imamo v Sloveniji, Dalmaciji, na Hrvaškem in v Vojvodini dvojni davčni sistem (obdačba z dohodnino in pa po donosu posameznih dohodnih virov), v Srbiji, Črni gori, v Bosni in Hercegovini pa le en davčni sistem, t. j. obdačbo po donosu. Ako proučujemo zgodovino davkov, opazimo, da je obdačba po donosu prva stopnja sistematičnega obdačevanja. S časom se vpelje v zgodovini še dohodnina, kot nekak korektiv za neenakomernost v obdačbi po donosu. Poleg dohodnine veljajo prvotno tudi še donosnostni davki (zemljarine, hišni davki, obrtni davek, rentnina, plačarina itd.). Zadnji razvoj bi bil torej enoten dohodninski davek, brez vseh donosnostnih davkov.

V tretjem odstavku navaja višino davkov v posameznih pokrajinah. V ta namen se priobčijo konkretni slučajji. Ugotove se le državni davki. — Avtonomnih doklad se ne vpoštevajo. Ker so ugotovljeni davčni zneski zelo zanimivi, jih navajamo v sledečem.

A. Hišni davek.

Primer. Nekdo kupi zadnja leta stanovanjsko hišo za 25.000 dinarjev. Ob enem prevzame tudi še hišni dolg, ki znaša tudi 25.000 dinarjev.

Obrestna mera znaša 5%. Stranka preživlja dvojje rodbinskih članov. Najemnina znaša letno 4000 dinarjev.

Hišni davek z državnimi pribitki bi znašal v:

- a) Bosni 538 dinarjev;
- b) Srbiji 443 dinarjev;
- c) Sloveniji (v Ljubljani) 1469 dinarjev;
- d) Sloveniji (izven Ljubljane in v Dalmaciji) 941 dinarjev;
- e) na Hrvaškem in v Vojvodini, ako ima mesto nad 15.000 prebivalcev 933 dinarjev;
- f) na Hrvaškem in v Vojvodini, ako ima mesto nad 1000, a manj kot 15.000 prebivalcev 739 dinarjev;
- g) na Hrvaškem in v Vojvodini, ako ima vas, trg ali mesto itd. manj kot 1000 prebivalcev 610 dinarjev.

V podrobnosti se ne moremo spuščati. Opomnimo pa, da gorenji pregled ni popolnoma zadovoljiv, ker se v posameznih pokrajinah vpoštevajo razne činjenice, ki v drugih sploh ali pa vsaj pri tem davku ne pridejo v poštev. Vendar pa že ta pregled daje neko splošno sliko o višini obdačbe v posameznih delih naše pokrajine.

(Dalje prih.)

Gospodarski pregled Čehoslovaške.

(Nadaljevanje.)

(Poročilo trg. agencije SHS v Pragi.)

Industrija življenjskih potrebščin.

Spričo velikih množin sladkorja in sadja, nahajamo na Češkem najpovoljnejše pogoje za uspešen razvoj industrije življenjskih potrebščin. Stara industrija moke z mlino na vodno silo, se je obdržala le še na Slo-

vaškem, kjer se izmelje letno 2.000.000 ton žita in pol milijona ton rži. V velikih mestih so se razvijale obširne pekarnice za raznovrsten kruh. Pred vojno se je izvozilo iz Čehoslovaške osobito v Anglijo tudi mnogo testenin, toda njih produkcija se je ustavila vsled neurejene dobavne moke. Produkcija slaščic, ki je bila pred vojno nepoznana, se je začela razvijati po letu 1915. Danes obstoja v Čehoslovaški 450 tovarn (od kojih je 40 zelo velikih), ki zamorejo producirati 36.000 ton slaščic. Čehoslovaška vlada je odredila, da se vodi kontrola o kakovosti produktov te industrije, ki bo zamogla zavzeti važno mesto na svetovnem tržišču. Kompot se izdeluje v 5 velikih tovarnah, a sadni sok v 77 (od kojih je 11 velikih), ki proizvajajo 3800 ton, od kojih se more izvoziti $\frac{3}{4}$; v 24 tovarnah se producira okoli 10.000 hl jabolčnika, od katerega se večji del izvozi. Proizvodstvo kavine primesi znaša 32.000 ton; en del tega se izvažna na Iztok. S pečenjem ječmena in rži se bavi 28 tovarn s približno kapaciteto 20.000 ton. Rezano kislno zelje se izgotavlja v okolici Kraljevega gradca in Olomuca. Mlekarstvo pripada izključno kooperativam, ki je pred vojno pridelala okoli 56.000 ton masla in 8000 ton sira. Mesni izdelki so svetovno znani in je njih industrija zelo razvita, tako, da se poleg domačega proizvodstva uvozi še 1.000.000 prešičev.

Kemična industrija.

S to industrijo se bavi okoli 5000 delavcev; izdeluje se žveplena kislina in umetna gnojila in sicer 350.000 ton žveplene kisline in 250.000 ton gnojil. V 4 tovarnah se izdeluje natrij karbonat (soda), za kar se potroši 80.000 ton soli; soda se po večini izvažna. Razen tega ima še Čehoslovaška tudi tovarno za karborundum. Razstrelna sredstva se izdelujejo v 4 tovarnah, od katerih je najvažnejša ona v Bratislavi. Tudi ima republika 21 peči za koks, a mnogo ljudi se bavi z izdelovanjem amonijaka in smole. Proizvodstvo amonijum sulfata dosega letno 20.000 ton. Tudi se predeluje smola v asfalt, bencol itd. in 9 tovarn za mineralno olje prideluje 24—36 tisoč cistern letno. V Gbely na Slovaškem nahajamo edini izvir mineralnega olja v republiki, koji daje 5000 ton, kar pa ne zadostuje za kritje domačih potreb, in se zato mora uvažati iz Galicije in Romunije. Rafinerije fabricirajo 6000 cistern petroleja, 3500 cistern bencina, 6000 olja, parafina, sveč itd. in imajo 3000 delavcev.

Industrija kož.

Čehoslovaška predstavlja več nego dve tretjine kožarske industrije bivše Avstrije. Strojarne in delavnice za jermena tvorijo eno izmed najslavnejših panog češke industrije; vsega nahajamo 260 tovarn, kjer je zaposlenih 10.000 delavcev, ki predelajo 150.000 surovih kož na teden, od katerih je velik del uvožen. Posebno se pridelujejo dobri podplati, strojna jermena in tehnični predmeti iz kož. Kožarska industrija je komaj v razvoju, toda kmalu bo mogla izvoziti prvorazredno blago. Industrija za obutev je na Češkem zelo razvita; v tem pogledu ima Čehoslovaška 80 % industrije bivše Avstrije, in sicer imamo tam 250 tovarn z 35.000 do 40.000 delavci, kateri izdelajo do 41.000.000 parov čevljev letno. Čevljarsko industrijo zastopa Zveza tovarnarjev obutev v Pragi, ki je organizirala posebno društvo za izvoz obutev »Aga« s sedežem v Pragi.

Izvozi se 70 % celokupne produkcije.

Industrija kož za rokavice je v Češki in Moravski tudi zelo dobro razvita ter zaposluje 10.000 delavcev.

Ta industrija predstavlja 70 % celokupnega proizvodstva bivše Avstrije, ter proizvaja rokavice vseh vrst, ter dobre kakovosti. Z industrijo rokavic se bavi 40.000 delavcev, kateri izdelujejo 1.250.000 tucatov rokavic, od katerih se $\frac{3}{4}$ izvozi v Nemčijo in Anglijo.

Metalna industrija.

Železo se dobiva iz 31 visokih peči, koje dajejo letno 1.700.000 ton

surovega železa. Poleg tega železa, se v Čehoslovaški tudi podela velika količina uvoženega železa. Proizvaja se 298.000 ton polizdelanega jekla, 400.000 ton železniških tračnic in železa v drogih, 130.000 ton lemežev in traverz ter 34.000 ton pločevine letno. Večji del jekla se izdeluje po Martinovem sistemu. Industrija za mehanične konstrukcije izdeluje železne ponve, mostove, parne kotle, parne stroje, turbine za paro in vodo, stroje za ladje, motorje na petrolej in bencin, a osobito se odlikuje z izdelavo konstrukcij za inštalacije tovarnih sladkorja, piva in destilatorjev. V češkoslovaških tovarnah se izdeluje letno 250 železniških strojev; v 4 tovarnah za vagonse se izdelata 12.000 vagonov letno. 4 tovarne za avtomobile, kjer je zaposleno 5000 delavcev, izdelajo letno 5000 avtomobilov in kamionov, ter 400 motornih pluhov. Elektrotehnična industrija ima 4500 delavcev in producira za kritje domačih potreb zadostne količine. (Dalje prih.)

izvoz in uvoz.

Cimentiranje sodov. Sodov, ki so bili poslani iz tujine in ki se v tujini vrnejo, ne bodo zavračala carinska oblast, če bodo imeli žig tuje države. Le tedaj, če bi bili sodi brez žigov ali če bi bili žigi ponarejeni, bodo sode iznova pregledali meroiskusni uradi. Na ta način se omogoči tujim trgovcem kupovati naše vino ter ga odvažati v lastnih sodih.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Padanje cen v Ameriki. Od novega leta do konca marca so padle cene vsem predmetom približno za 13,6 %, kar pa pomeni, da so se približno za skoro 88,7 % višje nego so bile pred vojno. Zanimivo je, da so se življenjske potrebščine pocenile za 15 %, obleke za 29 %, drva in razsvetljava za 7 %, dočim cene stanovanjem še vedno rastejo ter so se v kratkem času dvignile za 6 %.

Konkurz velike amsterdamske banke. Eno najstarejših amsterdamskih bančnih podjetij Lenaers Bogaer & Co., ki je osnovano še l. 1860, je prišlo v konkurz. Pasiva znašajo 1 milijon uizozemskih goldinarjev.

Cene živini naraščajo. Mnenje, da se bodo cene živini takoj znižale, kakor hitro bi se ustavil izvoz živine, je napačno, kajti cena naši živini je pod svetovno pariteto. Da pa cena živini narašča, je pa vzrok to, da se bliža pomlad in kmet nima več potrebe prodajati živino, ker jo bode zamogel kmalu s pašo prehraniti, torej se mu ni treba bati, da bi jo ne zamogel prerediti.

Cene ruskih belih lisic. Na zadnjem trgu ruske kožuhovine v Leipzigu se je plačevalo za bele lisice 10.000 do 14.000 mark. To so cene, kakršne še niso bile nikdar. Glavni kupci so bili francoski trgovci. Za astrahan se je plačevalo povprečno 1200 mark, katerega pa so kupili ameriški trgovci.

Podraženje cementsa v Nemčiji. Od 1. aprila so se povišale cene cementu in sicer v Severno-nemškem savezu za 853 mark na 10.153 mark za 10.000 kg, v področju Reinsko - westfalskega saveza za 653 mark na 9595, v področju Južno-nemškega saveza za 983 na 19.413 mark.

Industrija.

Produkcija premoga v Jugoslaviji. Slovenija proizvaja danes 40 % celokupne produkcije premoga v Jugoslaviji. V letu 1921 se je kopalo v Sloveniji v 22 jamah. Napram letu 1913, ko se je izkopalo 1.216.376 ton premoga, je bila razlika v letih 1919/20/21 sledeča: Letu 1919 se je izkopalo 1.169.636 ton, v letu 1920 — 1.216.376 ton in v letu 1921 pa 1.284.018 ton. Od vse produkcije odpade na Trboveljsko premogokopno družbo 78 %.

Kartel na pivo v Vojvodini. Iz Subotice nam javljajo, da je sklenilo deset pivovarjev Vojvodine z soudeležbo trgovske in obrtniške zbornice v Novem Sadu kartel. Od 15. februarja t. l. se je določila za pivo enotna cena.

Sladkorniški kartel razbit. V dosedanjih organizaciji čeških sladkorniškarjev se vrši radikalna izprememba. Do-

sedanji kartel in sindikat velikih sladkornih podjetij se ruši in se pričinja prosto prodajanje v posameznih sladkornicah. Torej ne bo več enotne organizacije, ki bi narekovala cene sladkornih pesi in sladkorju. Zastopniki sladkornih podjetij so se pogodili s pesarji, da bodo plačevali metrski stot sladkorne pese po 17 čl. kron, kar pomeni v primeri z lansko ceno za 9 čl. kron ugodnejši nakup, t. j. več kakor za eno tretjino lanske tržne cene. Ker so se torej razbili karteli in sindikati, je opravičena nada, da pride do znižanih sladkornih cen. Ali uničba sindikatov in kartelov sladkornih podjetij ima na drugi strani to nepriviliko, da bodo sladkorničarji sladkorno peso preplačevali kakor se že danes opazuje na raznih krajih, kjer jo plačujejo po 20 čl. kron metrski stot, namesto po 17 čl. kron, kakor je bila dosedanja njena cena. S tem pa bo pričakovano znatno padanje sladkorja kolikor toliko oslabljeno.

Monopol za Standard Oil Company. Kakor čujemo iz Beograda je ministrski svet sprejel ponudbo ameriške Standard Oil Company za izžrpanje jugoslovanskih oljnih vrelcev ter s tem ustvarila monopolizacijo oljne rafinerije.

Denarstvo.

Pogojno dovoljenje nakuovanja deviz za nabavo sirovin. V točki 6. rešenja ministrskega sveta št. 1957 od 20. februarja t. l. je predpisano, da izdajajo odbori pri Narodni banki za nakupovanje deviz dovoljenja samo na podlagi dokazov, da je naročba že izvršena. Industrijsalcem je za nabavo sirovin neobhodno potrebno, da imajo že vnaprej za gotovo dobo zagotovljeno dovoljenje za nakup deviz, da se pravočasno založijo s potrebnimi sirovinami, kojih nakup se izvrši brzojavnim potom na temelju brzojavne ponudbe. Zato imajo industriji interes na tem, da se jim olajša nakup deviz za nabavo sirovin.

Vsled tega je finančno ministrstvo odredilo, da odbori Narodne banke in njenih podružnic izdajajo industrijsalcem za nabavo sirovin pogojna dovoljenja za nakupovanje deviz. Zato se bodo odslej industrijski obračali pismeno na industrijske zbornice, ali kjer teh ni, na trgovsko-obrtne zbornice z obrazloženo zahtevo, koliko deviz potrebujejo, za katero vrsto sirovin ter v kateri monet. Zahteva naj obsega dobo od enega do treh mesecev. Industrijske odnosno trgovinske zbornice bodo radi ocenjevanja upravičenosti teh prošelj sestavile odbor treh članov, ki bo o vsaki priliki podal svoje mišljenje pristojnemu odboru pri Narodni banki ali njenih filijalkah.

Na osnovi tega mišljenja bodo dotični odbori pri Narodni banki odnosno njenih filijalkah izdajali dotičnim industrijsalcem pogojna dovoljenja za nakupovanje deviz za dobo enega do treh mesecev pod pogojem, da morajo isti v roku od enega do treh mesecev opravdati kupljeno devizo s predložitvijo rednega zaključnega pisma. Na temelju tega bo odbor izdal uradno dovoljenje, ki bo služilo za uvoz sirovin.

Banka, ki prodaja ček na podlagi tega pogojnega dovoljenja, bo to na dovoljenje označila, a odbor Narodne banke bo na definitivnem dovoljenju označil, da je deviza že kupljena po pogojnem dovoljenju. S pogojnimi dovoljenjem za nakup deviz se ne sme kupiti, odnosno plačati drugo blago, kakor ono, za katero je dovoljenje izdano.

Ta pogojna dovoljenja ne morejo služiti tudi kot dovoljenja za uvoz blaga. V vsakem tekstu uvoznega dovoljenja mora biti naznačen rok, doklej dovoljenja veljajo. Kdor v določenem roku ne opravi pogojnega dovoljenja z rednim zaključkom o kupljeni sirovini, bo poleg kazni po čl. 2 pravilnika kaznovan tudi s tem, da takšnega dovoljenja več ne dobi. Po oceni pristojne trgovinske zbornice se smejo takšna dovoljenja izdajati tudi za uvoz koksa in premoga.

Ruski dolgov. Finančni angleški in francoski strokovnjaki so po daljših konferencah predložili poročilo o vprašanju ureditve ruskih dolgov. Predlagajo med drugim kompenzacijo od leta 1914. med vojno od Rusije najetih posojil z onimi odškodninskimi zahtevami, ki jih stavi sovjetska Rusija za akcije generala Kolčaka in drugih.

Stanje papirnatega denarja v posameznih državah. Z dnem 1. januarja 1922 je bilo stanje papirnatega denarja v posameznih državah sledeče: (računano v frankih): Združene države 14.300 mil., Anglija 11.300 mil., Francija 36.400 mil., Italija 16.400 mil., Nemčija 152.700 mil., Belgija 6289 mil., Romunija 13.700 mil., Češkoslovaška 12.129, in naša država 4650 milijonov.

Promet.

Olajšanje prometa na ljetumerski prog. Po predpisu finančnega ministra z dne 30. marca se vse pošiljke, ki se prevajajo deloma preko avstrijskega ozemlja, pošiljajo odslej s takozvano carinsko proputnico. Deklaracije ali garancijske pisma ni treba. Tozadevna odredba je objavljena v »Službenih Novinah« št. 72.

Odprava vizuma za brzovlake Dunaj-Jesenice-Trst. Potniki brzovlaka Dunaj-Jesenice-Trst so oproščeni jugoslovanskega potniškega vizuma na prog. od Jesenic do Podbrda. Obmejnim kontrolnim organom imajo potniki le pokazati dokumente, oziroma legitimacije.

Prenos sedeža Ogrsko-hrvaške paroplovne družbe. Ugarsko-hrvaško dioničko pomorsko parobrodarsko društvo je v smislu zaključka svoje 29. redne glavne skupščine, ki se je vršila na Reki dne 6. prosinca 1921 prenesto svoj sedež iz Reke na Sušak in je registrirano pod novo tvrdko: Jadranska plovišna dioničko parobrodarsko društvo. Obenem je osnovalo na Reki svoje zastopstvo, ki je registrirano pod imenom: Jadranska plovišna dioničko parobrodarsko društvo — Sušak Generalno zastupstvo — Rijeka.

Paketni promet z Rusijo. V ruskih »Izvestijah« se navajajo sledeča določila glede paketa prometa z Rusijo. Inozemski paketi s predmeti, katerih uvoz je prepovedan, se ne vročijo. Ako se je podala o njih vsebini pravilna deklaracija, se jih bo vračalo pošiljatelju, ako pa ni bila pravilna, ali ako je ni bilo, tedaj se bo vse prepovedane predmete konfisciralo. Brez dovoljenja komisarijata za zunanje zadeve, se sme naslavljati na privatne osebe, za njih izključno rabo, pakete, ki podležejo ocarinjenju s sledečo vsebino: 1. živila vseh vrst, z izjemo onih, ki se hitro kvarijo; 2. tiskovine, devocionalije, manuskripte, fotografije, filme, risbe, podobe in dokumente vseh vrst; 3. garderobe, tkanine, obleke, perilo, obutev, klobuki in kape, ure, kuhinjska in namizna posoda, drobnine za hišno uporabo (žebli, žice, vrvi, lim), žlice, noži, vilice; 4. godbeni instrumenti s pritliklinami; 5. specialni instrumenti s pritliklinami; 6. predmeti za vsakdanjo uporabo, kakor milo, parfumi, pisalne potrebščine, igrače itd.; 7. Navadna zdravila kakor borna kislina, kinin, jod, aspirin, soda itd. Prepovedano pa je uvoziti v Rusijo: orožje in vojaške predmete vsake vrste; tiskovine in filmi, ki zamorejo škodovati sovjetski Rusiji; vrednostni papirji; motorni vozovi in kolesa; karte za igre; alkohol; narkotična sredstva; kuhinjska sol; posode z dvojnimi dnom in material za zamotavanje brez blaga.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Dobava desk. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani razpisuje na dan 14. aprila t. l. ob 10. uri dopolne ustmeno ofertalno licitacijo za dobavo 3328 okovanih in 674 neokovanih desk za kompletiranje vojaških postelj. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri Divizijski intendaturi in komandi mesta v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava lesenega materiala. — Pokrajinska monopolna uprava v Ljubljani razpisuje na dan 24. aprila t. l. ob 11. uri dopolne ofertalno licitacijo glede dobave desk, plohov in tramov za tobačno tovarno v Ljubljani. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja sodov. V pisarni avto-odeljenja komande Dravske divizijske oblasti (baraka v sprejemnem skladišču pri glavnem kolodvoru) v Ljubljani se vrši dne 26. aprila t. l. ob 8. uri zjutraj ponovna javna ustmena licitacija 24 lesenih sodov od olja in masti. Predmetni

oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa v pisarni inženirskega oddeljenja Dravske divizijske oblasti v Ljubljani interesentom na vpogled.

Trgovski register.

Vpisi v zadrugi register. Vpisali sta se nastopni zadrugi: »Samopomoč«, gospodarska zadruga železniških uslužbencev v Mariboru, registrirana zadruga z omejeno zavezo. — Zadruga za izvoz jajec v Sent Jurju ob južni železnici, registrirana zadruga z omejeno zavezo. Načelnistvo sestoji iz petih zadrugičnikov; člani načelnistva so: načelnik: Emil Schescherko, trgovec v St. Jurju ob južni železnici (načelnik); Vinko Narat, trgovec v St. Vidu pri Grobelnem (načelnikov namestnik); Franjo Narat, trgovec v Kostelu pri Pregradi; Alojzij Vehovar, trgovec v Prnistavi; Franc Seiner, ravatelj v Loku pri Zsumu (člani načelnistva). Pravico zastopati zadrugo ima načelnstvo. Podpis firme: Besedilo firme podpisujeta skupno dva člana načelnistva ali en član načelnistva in za to pooblaščen uradnik. — Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih zadrugah: Posojilnica v Gornji Radgoni, registrirana zadruga z neomejeno zavezo: Izbrisal se je umrli član načelnistva in načelnik Janko Pelcl, vpisal pa se je novoizvoljeni član načelnistva Anton Jaušovec, posestnik v Policah. — Ljudska posojilnica v Novem mestu, registrirana zadruga z neomejeno zavezo: Izbrisal se je izstopivši član načelnistva dr. Jožef Fischinger, vpisal pa se je novoizvoljeni član Janez Košak, posestnik in gostilničar v Novem mestu. — Gospodarska zadruga za Prekmurje, Mursko Polje in Slovenske gorice, registrirana zadruga z omejeno zavezo: Izbrisal se je dsedanji član načelnistva, načelnik Franc Cobej, vpisal pa se je novoizvoljeni član načelnistva Janez Lančič, posestnik in kleparski mojster v Gornji Radgoni. — Mlekarska zadruga v Rovtjah pri Logatcu, registrirana zadruga z omejeno zavezo: Izbrisal se je izstopivši član predstojništva Ignacij Hladnik, posestnik na Petkovcu št. 8, vpisal pa se je novoizvoljeni član predstojništva Anton Kunc, posestnik v Rovtjah št. 102. — Hranilnica in posojilnica v St. Rupertu, registrirana zadruga z neomejeno zavezo: Izbrisala sta se dsedanja člana načelnistva Anton Hostnik in Tomaž Prijatelj, vpisala pa sta se novoizvoljena člana načelnistva Marko Kostelo, trgovec v St. Rupertu št. 26 in Ivan Rihar, kaplan v St. Rupertu št. 49. — Lesna zadruga v Velikih Laščah, registrirana zadruga z omejeno zavezo: Vpisala se je razdružba po likvidaciji. Likvidatorji so dsedanji člani načelnistva. Upniki se pozivljejo, naj se zglase pri zadrugi. — Splošna gospodarska zadruga v Žužemberku, registrirana zadruga z omejeno zavezo: Izbrisal se je dsedanji član načelnistva Anton Carli, vpisal pa se je novoizvoljeni član načelnistva Janez Skočir, posestnik v Praprečah št. 4. — Izbrisali so se nastopni zadrugi: Belokranjska stavbinska in naselbinska zadruga z

omejeno zavezo v Črnomlju v likvidaciji: Knjige zadruga hrani posojilnica v Črnomlju. — Miestaler Wirtschaftsverein, registrirana zadruga z omejeno zavezo v likvidaciji: Mežica.

Razno.

Španski konzulat v Zagrebu. Na Trgu 29. listopada, št. 1, v Zagrebu je prišel te dni poslovati španski konzulat.

Ogromna rudarska stavka v Ameriki. Dne 1. aprila je stopilo 600.000 ameriških rudarjev v stavko, ker se ni ugodilo njih zahtevi po ureditvi mezd. Vlada, obrt, trgovina in industrija se za stavko ne zmenijo dosti, ker so zaloge premoga zadostne za daljši čas. Vlada obravnava stavko kot zadevo, ki jo naj uredita medsebojno v poštvi prihajajoča činitelja: prizadeta industrija in delavstvo, vladna skrb je samo, da vzdržuje red. Ministrstvo povdarja, da je zvišanje cen premoga nemogoče in ne utemeljeno ter bi se moralo kot prepovedano draženje preganjati in kaznovati. Zastopniki delavstva zahtevajo 20 % povišek mezd, ki znašajo sedaj 700—1400 dolarjev letno.

Tržna poročila.

Cene živine v Italiji. Za kg žive teže se je plačevalo: za vole prve vrste po 5.75, druge vrste po 5.30 in tretje vrste po 4.35 lir, za krave prve vrste po 5.40, druge vrste po 4.35 in tretje vrste po 3.50 lir; za bika prve vrste po 5.75, druge vrste po 4.80 lir; za mlado živino prvovrstno po 7.90, drugovrstno po 6.90 in tretjevrstno po 6 lir; za teleta po 4.40 lir. — Madžarska živina velja v Italiji od 5 do 5.50 lire.

Borza.

Zagreb, devize: Berlin 105—106, Milan 1705—1725, London ček 1425—1430, Newyork ček 319—323, Pariz 2925—2975, Praga 618—620, Svica 6300—6350, Dunaj 4.20—4.30, Budimpešta 38.25—39, valute: dolar 318—320, avstrijske krone 4—4.50, češke krone 610, 20 K v zlatu 1000, napoleoni 1000, marke 112, lire 1690—1705, madžarske krone 39.50. Jadranska banka 1125. Slov. eskomptna banka 650. Ljub. strojne tovarne in livarne 840. Trbov. premogokop. družba 1030. **Beograd, devize:** London 865.75 do 358, Pariz 740, Zeneva 1567, Newyork 81.25, Milan 430, Praag 155.50, Berlin 25, Dunaj 1.10, Budimpešta 11. **Curzh:** Berlin 1.65, Newyork 515, London 22.58, Pariz 46.95, Milan 26.93, Praga 9.62, Budimpešta 0.58, Zagreb 1.55, Varšava 0.13, Dunaj 0.068, avstrij. žig. krone 0.07.

„Promet“ Vse tehnične potrebščine iz gumija, asbesta, pamula, kovine, Potrebščine za strojni obrat, tehnične kemikalije, stroje i. t. d.

Sava Sekulić agenturno-komis. zavod v Sarajevu sprejema zastopstva kakor tudi vsakovrstno blago v komisijo.

SEMENA za vrt in polje, zajamčeno pristna

VIKTOR KORSIKA, Ljubljana, Kongresni trg.

Pridatke za Nat. Reg. blagajne

kontrolne trakove, šekovne zvitke, barvo itd. dobavlja ANTON RAVHEKAR, Ljubljana, Pred Jekofijo 20. Glavna zal. pridakov NRK.

Erjavec & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“ trgovina z železnino in cementom Ljubljana, Valvazorjev trg 7 preje Hammerschmidt (Mühelsen) nasproti Križanske cerkve.

Rofa pisalni stroj

je najtrpežnejši, najstabilnejši in najcenejši stroj brez barvnega traka in brez vzdrževalnih stroškov. Stroj je izgotovljen za slovensko, hrvaško in nemško pisavo. Dobri zastopniki se iščejo proti dobri proviziji. — Jugoslovansko importno in eksportno podjetje: **Inženir Rudolf Pečlin, Maribor, Trubarjeva ulica št. 4.** Telefon št. 82.

Mednarodni transporti
Antonio Biancheri & Comp., Postojna
 Centrala: Ponteba.
 Podružnica: Postojna (Poštni predal 17), Villach (Poštni predal 51)
 Agentura: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.
 Oprema vsake vrste blaga.
 Specijalna odprema živil, žive in zaklane
 živine v kateri koli kraj.
 Vsa naročila za Jugoslavijo sprejema medn.
 trg. sped. in sklad. d. d. »Orient«, podružnica
 Ljubljana, Sodna ulica šte. 3.

Ustanovljeno leto 1896

LOKOMOBILE

vseh jakosti, z jamčeno obrata sposobne, se takoj oddajo franko vagon Maribor. Stacionarna 10 13/18 HP Lanzova jak. tlak z nasičeno paro; stacionarna 26. HP z nasičeno paro, s stopnjato rešetko, izvlečnim cevnim kotlom, izdelan Badenia; skoro nova prevozna Wolfova vročeparna »Verbund« 165/200/225 HP, tipe NCPKG, zgrajena 1917, z izvlečnim cevnim kotlom, z ravno rešetko 13 atm., 1 zamašnjak levo 2100×350, 1 zamašnjak desno 2500×550. Jugoslovansko importno in eksportno podjetje ing. Rudolf Pečlin, Maribor, Trubarjeva ulica 4. Tel. interurb. 82.

M. KUŠTRIN LJUBLJANA

Tehniško in elektrotehniško podjetje. Trgovina s tehničnimi in elektrotehničnimi predmeti na drobno in na debelo. Velika zaloga vseh vrst gumij, kolesne in avtomobilske pnevmatike. Glavno zastopstvo polnogumijastih obrobov iz tovarne »WALTER MARTINY«. Na razpolago je hidravlična stiskalnica za montiranje polnogumijastih obrobov.

Centrala: **LJUBLJANA, Rimska cesta šte. 2.**
 Telefon šte. 588. Brzjavlj.: **Kuštrin Ljubljana.**
 Podružnice: **LJUBLJANA, Dunajska cesta šte. 20.**
 Telefon šte. 470.

MARIBOR, Jurčičeva ulica šte. 9. Telefon šte. 133.
BEOGRAD, Knez Mihajlova ulica šte. 3.

Zastopstvo za aparate »Fleco« proti lomljenju svetlov.

Pozor! Ne zamudite prilike

ter si nabavite obutev, katero Vam nudi v veliki izbiri po še starih ugodnih nizkih cenah, dokler zaloga ne poide

trrdka
Ant. Krisper
 Ljubljana, Mestni trg 26

Istotam se sprejme
šeparica
 zgornjih delov.

Na drobno!

Na debelo!

Vse vrste usnja: boks, ševro, črni in barvani, prodaja trgovina usnja

J. MARCHIOTTI, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta šte. 30.

KORANIT

asbestni škrlj za pokrivanje streh
 najboljšo sredstvo sedanosti.

KORANIT je neomejeno trpežen.
KORANIT tehta na 1 m² samo 12 kg.
KORANIT ne odzobe in je nepremočljiv.
KORANIT se ne lomi in ne trga, je elastičen.
KORANIT je popolnoma siguran proti ognju.
KORANIT vihar ne more odtrgati.
KORANIT - strehe ni treba popravljati.
KORANIT - streha je najcenejša, zato ker je
KORANIT - streha najbolj trpežna.

Vse pojasnila daje in proračune pošlje:

Fran Hočevar, Žirovnica-Moste Gorenjsko.

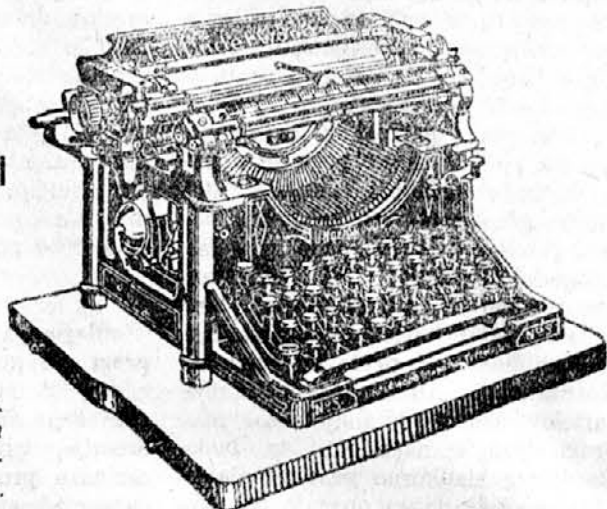
Glavni zastopnik koranita za Slovenijo.

Underwood

najbolji ameriški pisatelj
 stroj sedanosti

Opalograph

razmnoževalni aparat,
 razmnožuje strojno in
 ročno pisavo potom ne-
 izrabljive steklene plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

The Rex Co. Ljubljana, Gradšče 10.
 Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Uvoz in prodaja raznovrstnega ino-
 zemskega manufakturnega blaga.

A. & E. SKABERNE
 LJUBLJANA

Posebni oddelek za pletenine, trikotažo
 in perilo.

Edina razprodaja vseh vrst

specijalnega
mavca - gipsa

za celo kraljevino SHS.

Tvornice: Stanz, Kindberg, Sem-
 mering, Schottwien, Puchberg,
 Aulsebrook etc., nuč po najnižji
 ceni

Kosta Novakovič

veletrgovina mavca

Ljubljana, Miklošičeva cesta 13.

Veletrgovina

A. Šarabon
 v Ljubljani

priloga

špacerijsko blago

raznovrstno tkanje

moko

in deželne pridelke

raznovrstno rudninsko

vodo,

22. Lastna pražarna za kavo

in mlin za dišave

z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Obvestilo.

P. n. odjemalce v ljudno obveščam, da vodim dosedanje trdke **Schwab & Bizjak** radi izstopa svojega bivšega družabnika gospoda **D. Bizjaka** že od meseca maja lanskega leta popolnoma samostojno ter bo obstojala trdka za naprej samo pod imenom

Drago Schwab, Ljubljana.

Potrdujem se bom i v nadalje cenj. odjemalce vsestransko zadovoljiti. K trdki spadajoči modni salon je pod spretnim vodstvom priznanega strokovnjaka g. Gombača, kateri si je pridobil z večletno prakso v inozemstvu vseh potrebnih zmožnosti.

Priporočam se za nadaljno naklonjenost

z vsem spoštovanjem

Drago Schwab
 Ljubljana, Dvorski trg 3.